

Комисијата за жалби при Советот за етика во медиумите на Македонија (СЕММ), на седницата одржана на 24 декември 2020 година, врз основа на примена жалба од Истражувачка репортерска лабораторија (ИРЛ), ја донесе следната:

ОДЛУКА

Интернет – порталот „Плусинфо“, со текстот насловен „Потресно сведоштво за кражба во ковид центарот во Скопје: Колку треба да бидеш болен во умот за да крадеш од човек кој веќе не е меѓу живите?!“, го прекрши Кодексот на новинарите во членот 1.

ЖАЛБА

До извршната канцеларија на Советот за етика во медиумите на Македонија, на 10 декември 2020 година, Истражувачката репортерска лабораторија (ИРЛ) поднесе жалба за текстот со наслов „Потресно сведоштво за кражба во ковид центарот во Скопје: Колку треба да бидеш болен во умот за да крадеш од човек кој веќе не е меѓу живите?!“, објавен на 1 декември 2020 година, на интернет – порталот „Плусинфо.мк“ (www.plusinfo.mk).

Во жалбата се наведува дека текстот содржи неточно и нефер известување и незастапена втора страна, односно дека Кодексот на новинарите на Македонија е прекршен во членот 1.

ОДГОВОР НА МЕДИУМОТ

Извршната канцеларија на СЕММ, во согласност со членот 14 од Правилникот за работа на Комисијата за жалби, по приемот и разгледување на жалбата, стапи во контакт со интернет – порталот „Плусинфо“ и побара да се изјасни по однос на наводите на жалбата.

Главниот уредник и извршен директор на медиумот, Биљана Илиќ Героска одговори на наводите и смета дека жалбата е неоснована. Таа вели дека жалителот воопшто не ги образложил тврдењата, односно во кој дел и со што биле прекршени новинарските правила. Героска посочува дека во текстот не може да има неточно и нефер известување, зашто не се работи за известување од настан, туку било пренесено само сведоштво од жена, која на социјалните мрежи раскажала дека нејзиниот покоен татко бил ограбен во ковид-центар во Скопје. Од „Плусинфо“ додаваат и дека сведоштвото било објавено во целост, без никакво кротење или измени, што покажувало дека се работи за фер однос од страна на медиумот.

„Во поглед на забелешката за незастапена втора страна, сметаме дека во овој случај не било неопходно да се стори тоа, иако, можеби би било убаво. Но, во никој случај не е погрешно! Сведоштвото е педантно и уредно пренесено во јавноста, а доколку некој не се согласувал со тврдењата на скопјанката, нашиот медиум секако дека ќе му излегов во пресрет и ќе го објавел демантот. Впрочем, ние сме новинари, а не нечии портпароли.“, велат од „Плусинфо“ во одговорот на жалбата.

ОДЛУКА НА КОМИСИЈАТА ЗА ЖАЛБИ

Комисијата за жалби утврди дека жалбата е **ОСНОВАНА** и едногласно одлучи дека Кодексот на новинарите на Македонија е прекршен во членот 1.

Член 1: *„Новинарот има право на слободен пристап до сите извори на информирање што се од јавен интерес. Новинарот треба да објавува точни, проверени информации и нема да прикрива суштински податоци и да фалсификува документи. Доколку информацијата*

не може да се потврди, или станува збор за претпоставка, односно шпекулација, тоа треба да се каже и да се објави. Точноста на информацијата треба да се провери колку што е тоа можно“.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ НА ОДЛУКАТА

На седницата на 24 декември 2020 година, членовите на Комисијата за жалби ги разгледаа наводите на жалителот и извршија увид во спорната содржина.

Комисијата, најнапред, утврди дека се работи за исклучително чувствителен текст, во кој интегрално е пренесено сведоштво на граѓанка, која своите непријатни искуства од ковид центар во Скопје ги споделила на социјалната мрежа Фејсбук. Оспорениот текст, несомнено, е од широк јавен интерес, зашто проблемите на граѓаните во јавното здравство се легитимна новинарска цел и не смеат да бидат изземени од прашања за кои јавноста треба да биде информирана.

Сепак, членовите на Комисија се согласија дека текстот не ги опфаќа сите значајни аспекти на темата. Во име на јавниот интерес, новинарот требало да ја прошири темата и да побара одговори од Министерството за здравство или од ковид центарот, кој жената го посочува како место каде што бил ограбен нејзиниот покоен татко. На тој начин, авторот ќе обезбедел целосна, пообјективна и појасна слика на темата и ќе можел јасно да ја лоцира одговорноста за евентуалните пропусти во здравствената установа.

Во овој контекст, Комисијата потсетува дека медиумите се одговорни и за искажаното на социјалните мрежи, зашто со нивното објавување таквите содржини добиваат јавност. Во отсуство на официјална потврда на објавените тврдења, авторот морал да изрази резерва и воздржаност кон информациите изнесени во статусот на социјалните мрежи, наместо да ги нуди како извесен епилог. Во такви случаи, новинарите се обврзани да ги проверат информациите за да ја избегнат опасноста од манипулации и дезинформирање на јавноста.

Оттука, членовите на Комисијата најдоа дека порталот „Плусинфо“ го прекршил **членот 1** од Кодексот на новинарите, чија отстапка, е нагласена во насловот од текстот:

„Потресно сведоштво за кражба во ковид центарот во Скопје: Колку треба да бидеш болен во умот за да крадеш од човек кој веќе не е меѓу живите?!“

Проверката на податоците и точноста се морални императиви на новинарството, затоа новинарот е должен да ја провери информацијата од што е можно повеќе извори, а најмалку два меѓусебно неповрзани извора. Изборот на фактите мора да обезбеди објективна информација и согледување на сите значајни аспекти на темата за која се говори.

Во исто време, новинарот треба да обезбеди „втора страна“, односно да им даде можност на сите засегнати во новинарскиот производ да го кажат својот став. Ова особено во случаи кога новинарот изнесува сомневања или обвинувања или кога некој е предмет на напад и критика.

* * *

Во согласност со наведеното, Комисијата одлучи како што е погоре наведено.

Во работата на Комисијата учествуваа членовите Мирче Адамчевски, Теофил Блажевски, Лилјана Пецова – Илиеска и Ердем Ахмет.

Се обврзува интернет – порталот „Плусинфо“ (www.plusinfo.mk), во согласност со членот 18 од Деловникот за работа на Комисијата за жалби, да ја објави оваа одлука.

Со почит,
Совет за етика во медиумите на Македонија

Претседател на Комисијата за жалби
Мирче Адамчевски

